Euroopan parlamentti
2019-2024

Talousarvion valvontavaliokunta

2023/2172(DEC)

24.1.2024

MIETINTÖLUONNOS

vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan raja- ja merivartioviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2022
(2023/2172(DEC))

Talousarvion valvontavaliokunta

Esittelijä: Petri Sarvamaa

SISÄLTÖ

Sivu

1. EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSEHDOTUS 3

2. EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSEHDOTUS 5

3. EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS 7

1. EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSEHDOTUS

vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan raja- ja merivartioviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2022
(2023/2172(DEC))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan raja- ja merivartioviraston lopullisen tilinpäätöksen varainhoitovuodelta 2022,

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen EU:n virastoista varainhoitovuodelta 2022 sekä virastojen vastaukset[1],

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artiklan mukaisesti antaman varainhoitovuotta 2022 koskevan lausuman[2] tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta),

– ottaa huomioon neuvoston ... helmikuuta 2024 antaman suosituksen varainhoitovuoden 2022 talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapauden myöntämisestä virastolle (00000/2024 – C9-0000/2024),

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 319 artiklan,

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta 18. heinäkuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046[3] ja erityisesti sen 70 artiklan,

– ottaa huomioon eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta sekä asetusten (EU) N:o 1052/2013 ja (EU) 2016/1624 kumoamisesta 13. marraskuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1896[4] ja erityisesti sen 116 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 70 artiklassa tarkoitettuja, SEUT-sopimuksen ja Euratomin perustamissopimuksen nojalla perustettuja elimiä koskevasta varainhoidon

[1] EUVL C, C/2023/594, 27.10.2023.
[2] EUVL C, C/2023/112, 12.10.2023.
[3] EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1.
[4] EUVL L 295, 14.11.2019, s. 1.

puiteasetuksesta 18. joulukuuta 2018 annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/715[5] ja erityisesti sen 105 artiklan,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 100 artiklan ja liitteen V,

– ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan lausunnon,

– ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A9-0000/2024),

1. myöntää Euroopan raja- ja merivartioviraston pääjohtajalle vastuuvapauden viraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2022 / lykkää päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan raja- ja merivartioviraston pääjohtajalle viraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2022;

2. esittää huomautuksensa oheisessa päätöslauselmassa;

3. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöksen ja siihen erottamattomasti kuuluvan päätöslauselman Euroopan raja- ja merivartioviraston pääjohtajalle, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle sekä huolehtimaan niiden julkaisemisesta Euroopan unionin virallisessa lehdessä (L-sarja).

[5] EUVL L 122, 10.5.2019, s. 1.

2. EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSEHDOTUS

Euroopan raja- ja merivartioviraston varainhoitovuoden 2022 tilien päättämisestä (2023/2172(DEC))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan raja- ja merivartioviraston lopullisen tilinpäätöksen varainhoitovuodelta 2022,

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen EU:n virastoista varainhoitovuodelta 2022 sekä virastojen vastaukset[1],

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artiklan mukaisesti antaman varainhoitovuotta 2022 koskevan lausuman[2] tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta),

– ottaa huomioon neuvoston ... helmikuuta 2024 antaman suosituksen varainhoitovuoden 2022 talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapauden myöntämisestä virastolle (00000/2024 – C9-0000/2024),

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 319 artiklan,

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta 18. heinäkuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046[3] ja erityisesti sen 70 artiklan,

– ottaa huomioon eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta sekä asetusten (EU) N:o 1052/2013 ja (EU) 2016/1624 kumoamisesta 13. marraskuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1896[4] ja erityisesti sen 116 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 70 artiklassa tarkoitettuja, SEUT-sopimuksen ja Euratomin perustamissopimuksen nojalla perustettuja elimiä koskevasta varainhoidon puiteasetuksesta 18. joulukuuta 2018 annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/715[5] ja erityisesti sen 105 artiklan,

[1] EUVL C, C/2023/594, 27.10.2023.
[2] EUVL C, C/2023/112, 12.10.2023.
[3] EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1.
[4] EUVL L 295, 14.11.2019, s. 1.
[5] EUVL L 122, 10.5.2019, s. 1.

– ottaa huomioon työjärjestyksensä 100 artiklan ja liitteen V,

– ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan lausunnon,

– ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A9-0000/2024),

1. hyväksyy Euroopan raja- ja merivartioviraston varainhoitovuoden 2022 tilien päättämisen / lykkää Euroopan raja- ja merivartioviraston varainhoitovuoden 2022 tilien päättämistä;

2. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöksen Euroopan raja- ja merivartioviraston pääjohtajalle, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle sekä huolehtimaan sen julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* (L-sarja).

3. EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

joka sisältää huomautukset, jotka ovat erottamaton osa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan raja- ja merivartioviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2022
(2023/2172(DEC))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon päätöksensä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan raja- ja merivartioviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2022,

– ottaa huomioon työjärjestyksensä 100 artiklan ja liitteen V,

– ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan lausunnon,

– ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A9-0000/2024),

A. toteaa, että Euroopan raja- ja merivartioviraston (jäljempänä ’virasto’) tulo- ja menotaulukon[1] mukaan sen lopullinen talousarvio varainhoitovuodeksi 2022 oli 693 122 859 euroa, mikä merkitsee 29,5 prosentin lisäystä vuoteen 2021 verrattuna; toteaa, että viraston talousarvio rahoitetaan pääasiassa unionin talousarviosta;

B. katsoo, että kaikkien unionin elinten, toimistojen ja virastojen olisi toimittava avoimesti ja oltava unionin kansalaisille kaikin puolin vastuussa niille uskotuista varoista;

C. ottaa huomioon, että tilintarkastustuomioistuin on todennut kertomuksessaan viraston tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2022 saaneensa kohtuullisen varmuuden siitä, että viraston tilit olivat luotettavat ja tilien perustana olevat toimet olivat lailliset ja asianmukaiset (sääntöjenmukaiset);

D. ottaa huomioon, että virasto on toteuttanut joulukuusta 2019 lähtien uutta toimeksiantoa, johon liittyy operaatioiden ja henkilöstön määrän olennainen kasvu ja joka edellyttää riittävää talousarviota;

E. ottaa huomioon, että vuonna 2022 viraston määrärahat ja henkilöstötaulukon toteutusaste kasvoivat merkittävästi asetuksen (EU) 2019/1896 nojalla laajennetun toimeksiannon vuoksi;

F. ottaa huomioon, että tilintarkastustuomioistuin totesi viraston tukea ulkorajojen valvontaan koskevassa erityiskertomuksessaan nro 8/2021, että viraston ensisijaisiin tehtäviin eli tilanneseurantaan, riskianalyysiin, haavoittuvuusarviointiin, yhteisiin operaatioihin ja nopeisiin rajainterventioihin, palauttamisoperaatioihin ja viraston koulutukseen liittyi useita puutteita eikä tarve- ja vaikutustenarviointeja tehty ennen viraston menojen eksponentiaalista kasvua;

[1] EUVL C 141, 29.3.2022, s. 112.

1. muistuttaa, että virasto on Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) havaintojen ja viraston entisen pääjohtajan huhtikuussa 2022 tapahtuneen eroamisen jälkeen laatinut toimintasuunnitelman, jossa esitetään erityistoimet, jotka on toteutettava, jotta voidaan korjata puutteet aloilla, joilla tarvitaan parannuksia ja joita ovat muun muassa organisaatiokulttuuri, avoimuus ja vastuuvelvollisuus sekä perusoikeuksia koskeva kehys; suhtautuu Euroopan parlamentin Frontexin valvontatyöryhmälle osoitetun vuoden 2023 kolmatta neljännestä koskevan viraston kertomuksen (allekirjoitettu 24. lokakuuta 2023) mukaan myönteisesti useimpien Frontexin valvontatyöryhmän, perusoikeuksia sekä oikeudellisia menettelyjä käsittelevän viraston hallintoneuvoston työryhmän, Euroopan oikeusasiamiehen ja OLAFin suosituksiin liittyvien toimien täytäntöönpanoon; kehottaa virastoa panemaan toimintasuunnitelman kaikilta osin täytäntöön ja tiedottamaan edelleen vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle asian edistymisestä; toteaa jälleen, että on tärkeää jatkuvasti tarkastella ja valvoa hallintoryhmän toimintaa, jotta ongelmat voidaan tunnistaa ja ratkaista ajoissa; panee merkille, että viraston entisen pääjohtajan eroamiseen johtaneessa OLAFin kertomuksessa esitettyjen kysymysten jatkotoimena vastaperustetun tarkastus- ja valvontatoimiston johtaja on luonnostellut toimintasuunnitelman, joka esiteltiin hallintoneuvostolle tammikuussa 2023;

Talousarvio- ja varainhallinto

2. toteaa, että sen jälkeen, kun kahdessa talousarvion tarkistuksessa vähennettiin viraston vuoden 2022 talousarviota noin 47 miljoonaa euroa, kyseisenä vuonna toteutetun talousarvion seurannan tuloksena maksusitoumusmäärärahojen toteutusaste oli 99,4 prosenttia eli 4,7 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021;

3. panee huolestuneena merkille, että huolimatta viraston vuonna 2021 raportoimista jatkuvista pyrkimyksistä parantaa talousarvion toteuttamista maksumäärärahojen käyttöaste (50,25 prosenttia) oli edelleen alhainen vuonna 2022 ja oli 0,17 prosenttia alempi kuin vuonna 2021; toteaa kuitenkin, että maksujen vuotuinen arvo on absoluuttisesti mitattuna noussut vuosina 2020–2022; ottaa huomioon viraston uudelleen esittämän selityksen, jonka mukaan talousarvion toteutusasteen alhainen taso johtuu viraston menojen luonteesta;

4. ilmaisee huolensa siitä, että viraston C8-määrärahat (siirto ilman eri toimenpiteitä) ovat kasvaneet viime vuosina ja olivat 240,4 miljoonaa euroa vuonna 2022, kun ne olivat kahden edellisen vuoden aikana 159,4 miljoonaa euroa (vuonna 2021) ja 102 miljoonaa euroa (vuonna 2020); panee tässä yhteydessä merkille myös viraston C8-määrärahojen kasvun suhteessa viraston vuotuisen talousarvion kasvuun ja että viraston talousarvio kasvoi vuosina 2019–2022 kertoimella 2,1 ja viraston C8-määrärahat kertoimella 2,9; panee merkille, että C8-määrärahojen maksujen taso (84 prosenttia) laski edelleen vuonna 2022 (oltuaan 87 prosenttia vuonna 2021); ottaa kuitenkin huomioon viraston havainnon, jonka mukaan tähän indikaattoriin on vaikuttanut toimitusketjun vaikea tilanne, joka on viivästyttänyt tilattujen palvelujen ja tuotteiden toimituksia; kehottaa lisäksi virastoa ja komissiota toimittamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle yksityiskohtaiset tiedot vuonna 2022 kirjatun 9,3 miljoonan euron suuruisen rahoitusvastuun alkuperästä ja kehityksestä;

5. panee huolestuneena merkille toisena peräkkäisenä vuonna tilintarkastustuomioistuimen kertomuksesta viraston tilinpitäjän ilmoitukseen liittyvän tiettyjä seikkoja painottavan kappaleen, jonka mukaan viraston kirjanpitojärjestelmää ei voitu validoida komission omistamaan kirjanpitotietoja tuottavaan tietojärjestelmään liittyvien puuttuvien tietojen vuoksi; panee tilintarkastustuomioistuimen kertomuksesta merkille viraston asiaan liittyvän vastauksen, jonka mukaan viraston kirjanpitojärjestelmän validoinnin puuttuva osa on operaatioiden hallinnointijärjestelmä;

6. panee merkille kolmantena peräkkäisenä vuonna toistuvan tiettyjä seikkoja painottavan kappaleen, jonka tilintarkastustuomioistuin on laatinut viraston lopullisen tilinpäätöksen huomautusten perusteella ja jonka mukaan Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden rahoitusosuus oli aliarvioitu määrällä, joka vuonna 2022 vastasi 3,2:ta miljoonaa euroa, kun taas unionin rahoitusosuus oli yliarvioitu samalla määrällä; panee tilintarkastustuomioistuimen kertomuksesta merkille viraston vastauksen, jonka mukaan toisaalta viraston tilinpitäjän ja toisaalta viraston hallintoneuvoston, komission ja Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden välinen yhteisymmärrys eroaa Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden rahoitusosuuden laskentatavan osalta ja että se perustuu Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden kanssa tehtyihin nykyisiin sopimuksiin; toteaa, että viraston tulkinnassa vuodesta 2016 alkaen käytetty menetelmä on sovellettavan oikeudellisen kehyksen ja sopimusten mukainen ja että hallintoneuvosto totesi vuonna 2021, että Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden rahoitusosuuksien laskentamenetelmää ei tarkisteta; ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen uudet perustelut siitä, miksi viraston tulkinta on virheellinen; katsoo, että Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden ei missään tapauksessa pitäisi osallistua odotettua vähemmän viraston talousarvioon, ja kehottaa tarkistamaan menetelmää koskevaa viraston tulkintaa;

7. ottaa huolestuneena huomioon tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen huomautukset, jotka koskevat viraston operaatioiden kustannuksista vuonna 2022 aiheutuneiden kertyneiden kulujen yliarviointia ja viraston virallisten ohjeiden tai menettelyjen puutetta kertyneiden kulujen johdonmukaisen laskennan varmistamiseksi; kehottaa virastoa korjaamaan tilanteen ja tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle;

Toiminnan tuloksellisuus

8. panee merkille, että virasto käytti vuonna 2022 monenlaisia (240) mittauksia keskeisinä tulosindikaattoreina arvioidakseen toimenpiteidensä (58) tuloksellisuutta ja että viraston hallintoneuvosto on hyväksynyt nämä vuosia 2022–2024 koskevan yhtenäisen ohjelma-asiakirjan pohjalta; panee merkille, että viraston vuoden 2022 vuotuisen työohjelman täytäntöönpanoaste oli 85,2 prosenttia viraston itse arvioimana; kiittää laatua koskevien viraston keskeisten suorituskykyindikaattoreiden yleistä kohentumista; toteaa kuitenkin, että jotkin viraston keskeiset suorituskykyindikaattorit olivat heikentyneet, kuten viivästyneiden maksujen määrä, joka oli 20 prosenttia vuonna 2022 (verrattuna 12 prosenttiin vuonna 2021);

9. ilmaisee kiitollisuutensa siitä, että virasto toteutti nopeasti toimia sen seurauksena, että Venäjä kohdisti Ukrainaan laittoman ja provosoimattoman hyökkäyksen, joka sai miljoonat ukrainalaiset pakenemaan maastaan ja saapumaan unioniin; kiittää tässä

yhteydessä viraston toimia – kriisinhallintamekanismin ja ympärivuorokautisesti toimivan kriisinhallintaryhmän aktivoinnista, – Moldovan kanssa tehdyn asemaa koskevan sopimuksen allekirjoittamisesta ennätysajassa, mikä johti uuden yhteisen Moldova 2022 -operaation käynnistämiseen, – noin 500:n pysyvän joukon virkamiehen lähettämisestä työhön EU:n Ukrainan vastaiselle rajalle ja koko EU:n itärajalle, joka ulottuu Suomesta Romaniaan, ja – muiden resurssien (meri-, ilma- ja maaresurssien) käyttöönotosta 102 uudessa operaatioiden toteuttamispaikassa; toteaa, että Ukrainan sota on muuttanut unionia ja sitä, miten unionin kansalaiset suhtautuvat sen turvallisuustilanteeseen erityisesti itärajoilla; korostaa, että unioniin tehdään eniten laittomia rajanylityksiä vuoden 2016 jälkeen;

10. suhtautuu myönteisesti viraston vuonna 2022 tekemiin eri aloitteisiin, kuten Pohjois-Makedonian kanssa tehdyn asemaa koskevan sopimuksen allekirjoittamiseen ja yhteisymmärryspöytäkirjan ja operatiivisen toimintasuunnitelman tekemiseen Kyproksen kanssa, sekä viraston läsnäolon kaksinkertaistamiseen yhteisessä Serbia Land 2022 -operaatiossa ja uuden operaatioalueen avaamiseen Serbian ja Unkarin rajalla, jotta voidaan puuttua lisääntyvään muuttopaineeseen Länsi-Balkanilla;

11. toteaa, että virasto saattoi päätökseen jäsenvaltioiden yhteyshenkilöiden lähettämistä viraston päätoimipaikkaan koskevan pilottihankkeen ja laati siitä arvioinnin; suhtautuu myönteisesti siihen, että kyseisestä pilottihankkeesta tehtiin sisäinen arviointi ja että virasto on päättänyt jatkaa tällaisen yhteistyömuodon täytäntöönpanoa jäsenvaltioiden kanssa; kehottaa kaikkia jäsenvaltioita lähettämään virastoon yhteyshenkilöitä;

12. panee merkille, että maarajoilla vuonna 2022 toteutettujen operatiivisten toimien tuloksena tehtiin noin 49 000 ilmoitusta erityistapahtumista, joihin liittyi yli 26 000 kiinni otettua laitonta muuttajaa ja 700 pidätettyä ihmissalakuljettajaa; panee tyytyväisenä merkille viraston toimet, jotka johtivat 24 850:n muun kuin EU:n kansalaisen (+35 prosenttia vuoteen 2021 verrattuna) palauttamiseen lentoteitse; näistä 9 919 henkilöä palautettiin 291 tilauslennoilla järjestetyllä operaatiolla 32 paluumaahan ja 14 931 henkilöä (+84 prosenttia vuoteen 2021 verrattuna) 8 789 reittilennoilla 116 paluumaahan; panee lisäksi merkille viraston toimet kaikissa vuonna 2022 toteutetuissa yhteisissä merioperaatioissa, joiden seurauksena paljastettiin 1 105 laittoman maahantulon järjestäjää ja 11 ihmiskauppiasta, takavarikoitiin kymmeniä tonneja salakuljetettuja huumausaineita ja pelastettiin tuhansia muuttajia; huomauttaa, että virasto toteutti vuonna 2022 1 422 monialaista valvontaoperaatiota ja että niiden tuloksena havaittiin 1 177 tapahtumaa ja 51 362 muuttajaa;

13. on tyytyväinen Frontexin tukemien vapaaehtoisten palautusten määrän kasvuun 26 prosentista vuonna 2021 39 prosenttiin vuonna 2022; on tyytyväinen myös ensimmäisten Frontexin johtamien täysimittaisten palautusoperaatioiden onnistuneeseen täytäntöönpanoon ja toteaa, että operaatioiden yhteydessä virasto – joka otti hoitaakseen järjestävän jäsenvaltion roolin – palautti 80 kolmannen maan kansalaista Albaniaan ja Nigeriaan; panee merkille viraston kertomuksen ”Yhteistyö Frontexin ja kolmansien maiden välillä vuonna 2022” (”Cooperation between Frontex and third countries in 2022”) perusteella viraston saavutukset sen ulkoisen ulottuvuuden toimien osalta vuonna 2022, kuten – vuoropuhelun ja yhteistyön kehittämisen eri kumppaneiden (esimerkiksi Länsi-Balkanin, itäisen kumppanuuden alueen, Afrikan ja Lähi-idän) kanssa, – unionin tietosuojanormeja vastaavien ja perusoikeuksien suojelua edistävien

säännösten sisällyttämisen kolmansien maiden kanssa toteutettaviin työjärjestelyihin, – teknisen ja operatiivisen avun antamisen kolmansille maille muun muassa rajat ylittävän rikollisuuden torjumiseksi – sekä valmiuksien kehittämistoimet (esim. koulutus);

14. suhtautuu myönteisesti viraston ensimmäiseen kertomukseen Eurosurin toiminnasta ja toteaa, että se on keskeinen väline, jolla pyritään parantamaan tilannetietoisuutta ja lisäämään reaktiovalmiuksia rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi jäsenvaltioiden ja viraston välisen tiedonvaihdon ja yhteistyön avulla; panee tyytyväisenä merkille kyseisen kertomuksen perusteella edistymisen eri aloilla, kuten Eurosuriin liittyviin tarkoituksiin käytettävien sovellusten teknisessä kehityksessä, 17 palvelun kehittämisessä Eurosurin fuusiopalvelujen (joiden yhteydessä on saatu suhteellisen paljon satelliittikuvantamista ja rannikkovalvontaa koskevia palvelupyyntöjä jäsenvaltioilta) puitteissa ja Eurosur 2.0:n uudelleensuunnittelua ja kehittämistä koskevan etenemissuunnitelman laatimisessa eri sovellusten ja järjestelmien täyden yhteentoimivuuden varmistamiseksi vuoteen 2026 mennessä; toteaa viraston konsolidoidun vuotuisen toimintakertomuksen 2022 perusteella viraston edistymisen Eurosurin osalta vuonna 2022 ja kehottaa virastoa nopeuttamaan toimiaan, jotta järjestelmä olisi kaikilta osin asetuksen (EU) 2019/1896 ja Eurosurin täytäntöönpanoasetusten mukainen;

15. kiittää viraston vuonna 2022 saavuttamaa merkittävää edistystä ETIAS-keskusyksikön perustamisessa muun muassa sisäisten sääntöjen ja menettelyjen kehittämisen, keskipitkän aikavälin strategian, sitouttamiskehyksen, liiketoiminnan vaikutusanalyysin sekä turvallisuutta, liiketoiminnan jatkuvuutta ja palautumista koskevien suunnitelmien laatimisen ja ETIAS-keskusyksikön ensimmäisen riskinarvioinnin toteuttamisen myötä; toteaa, että virasto saattoi ETIAS-keskusyksikön perustamista silmällä pitäen vuonna 2022 päätökseen ETIAS-keskusyksikön henkilöstön palvelukseenottomenettelyn toisen vaiheen, jonka osuus kaikista suunnitelluista viroista oli 55 prosenttia, ja käynnisti muita palvelukseenottomenettelyjä; suhtautuu myönteisesti siihen, että komissio toteutti viraston tuella vuonna 2022 julkisen tiedotuskampanjan, jolla lisättiin tietämystä Euroopan matkustustieto- ja lupajärjestelmästä (ETIAS) 60:n viisumivapautta hyödyntävän maan kansalaisten keskuudessa; panee merkille viraston muut operatiiviset saavutukset, kuten pysyvän joukon uuden johtamisjärjestelyn kehittämisen käynnistämisen yhtenäisen operatiivisen koordinointirakenteen avulla ja laajempien päätöksentekovastuiden delegoinnin kentällä toimiville;

16. suhtautuu myönteisesti viraston vuosikertomukseen asetuksen (EU) N:o 656/2014 käytännön soveltamisesta viraston merioperaatioiden osalta vuonna 2022 eli seuraavien yhteisten operaatioiden osalta: Themis (Italia), Poseidon (Kreikka), Indalo (Espanja), Opal Coast (Belgia ja Ranska) ja monialainen Mustanmeren merioperaatio (Bulgaria ja Romania); ottaa huomioon viraston havainnon, jonka mukaan asetuksen (EU) 656/2014 mukaisesti virastoon sovellettavien standardien ja vaatimusten sekä muihin merioperaatioihin osallistuviin toimijoihin (esimerkiksi Nato, EMSA ja EFCA) sovellettavien vaatimusten välillä on epäsymmetriaa ja että tällaiset toimijat noudattavat viraston tuella toimiessaan kansainvälistä merioikeutta; tukee virastoa sen tutkiessa mahdollisuuksia sisällyttää asianomaisiin asemaa koskeviin sopimuksiin samanlaisia standardeja kuin asetuksessa (EU) N:o 656/2014;

17. korostaa, että tarvitaan vahva, tehokas ja hyvin toimiva virasto, joka pystyy avustamaan jäsenvaltioita unionin yhteisten ulkorajojen valvonnassa ja varmistamaan yhdennetyn rajaturvallisuuden, jotta näitä rajoja voidaan valvoa tehokkaasti ja kunnioittaen täysimittaisesti perusoikeuksia ja jotta voidaan parantaa unionin palauttamispolitiikan tehokkuutta; toteaa, että virasto ja jäsenvaltiot ovat yhteisesti vastuussa perusoikeusvelvoitteiden täyttämisestä; korostaa, että ulkorajojen tehokas ja oikeudenmukainen valvonta on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan suojella Schengen-aluetta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueena; korostaa, että tiivis yhteistyö ja kolmansien maiden kanssa tehdyt sopimukset esimerkiksi takaisinottosopimusten, teknisen avun, koulutuksen ja palauttamistoimien alalla sekä kehitysapu ovat tärkeitä asioita EU:n tehokkaan rajaturvallisuuden takaamiseksi; kehottaa virastoa ja jäsenvaltioita kehittämään edelleen yhteistyörakenteita, tietojenvaihtoa ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa;

18. ottaa huomioon perusoikeusvastaavan keskeisen roolin vuodesta 2021 alkaen Euroopan oikeusasiamiehen, Frontexin valvontatyöryhmän ja perusoikeuksia sekä oikeudellisia menettelyjä käsittelevän työryhmän antamien erilaisten perusoikeuksiin liittyvien suositusten täytäntöönpanossa; panee merkille viraston perusoikeusvastaavan vuosikertomuksen vuodelta 2022, jäljempänä ’perusoikeusvastaavan kertomus’, jonka mukaan suurin osa näistä suosituksista on pantu täytäntöön;

19. suhtautuu myönteisesti viraston hallintoneuvoston 20. heinäkuuta 2022 tekemään päätökseen, jolla on vahvistettu yhteistyötä ja viestintää viraston eri yksikköjen, kuten neuvoa-antavan ryhmän ja perusoikeusvastaavan, välillä viraston pääjohtajan ja hallintoneuvoston sääntöjen mukaisesti, jotta voidaan tiedottaa neuvoa-antavalle ryhmälle sen suositusten jatkotoimista ja varmistaa, että perusoikeusvastaavan suositusten johdosta toteutetaan toimia; suhtautuu lisäksi myönteisesti siihen, että vuonna 2022 hyväksyttiin asetuksen (EU) 2018/1896 46 artiklaa koskeva pysyväisohje ja perusoikeusvastaavan tutkintavaltuuksiin liittyviä työmenetelmiä koskeva pysyväisohje;

20. korostaa, että viraston suoran ja välillisen osallistumisen rajaturvallisuus- ja rajavalvontatoimiin on oltava tiiviisti sidoksissa perusoikeuksien kunnioittamiseen;

21. toteaa perusoikeusvastaavan kertomuksen perusteella, että vakavia vaaratilanteita koskevien ilmoitusten määrä kasvoi edelleen 62 ilmoituksesta vuonna 2021 72:een vuonna 2022 ja että ne kaikki kuuluivat vuonna 2021 muutetun pysyväisohjeen soveltamisalaan; kiittää perusoikeusvastaavan kehittämiä menettelyjä, joilla standardoidaan sen toimiston tapa arvioida ja käsitellä vaaratilanteita koskevia vastaanotettuja tietoja; toteaa, että useimmissa vakavia vaaratilanteita koskevissa tapauksissa (38 tapausta 72:sta) pääasiallisena tietolähteenä olivat viraston lähettämät virkamiehet, mutta perusoikeusvastaava käytti myös muita tietolähteitä, kuten tiedotusvälineitä (neljä tapausta) ja kansalaisjärjestöjä (10 tapausta); muistuttaa, että vakaviin vaaratilanteisiin liittyvää mekanismia koskevan pysyväisohjeen tarpeellinen lisätarkistus on viivästynyt; odottaa viraston panevan täytäntöön perusoikeusvastaavan suositukset, jotka esitetään perusoikeusvastaavan vuotta 2022 koskevassa vuosikertomuksessa;

22. toteaa perusoikeusvastaavan kertomuksen perusteella, että perusoikeusvastaava vastaanotti vuonna 2022 yhteensä 69 kantelua (määrän kasvaminen 27 kantelusta vuonna 2021); toteaa lisäksi, että yhdeksän näistä kanteluista otettiin käsiteltäväksi (määrän kasvaminen kuudesta kantelusta vuonna 2021), ja panee tyytyväisenä merkille viraston hallintoneuvoston vuonna 2022 hyväksymää valitusmekanismia koskevat tarkistetut säännöt, joissa määrätään aikataulujen ja asianmukaisten jatkotoimien kohentamisesta; kiittää perusoikeusvastaavan toteuttamia lisätoimia valitusmekanismiin liittyvällä alalla, kuten toimia tietoisuuden lisäämiseksi esimerkiksi päivittämällä tiedotusmateriaalia ja valmiuksien kehittämistoimia viraston lähettämille virkamiehille ja paikallisille kumppaneille viraston operaatioalueille tehtyjen vierailujen aikana annettavan koulutuksen muodossa;

23. kiittää viraston edistymistä perusoikeuksia koskevassa toimintasuunnitelmassa, jossa ennakoidaan 87 toimenpiteen toteuttamista; toteaa perusoikeusvastaavan kertomuksen perusteella, että 18 näistä toimenpiteistä on pantu kaikilta osin täytäntöön (toisin sanoen lisätoimenpiteitä ei tarvita), 62 toimenpidettä toteutetaan parhaillaan (toisin sanoen niitä toteutetaan järjestelmällisesti ja jatkuvasti), yhtä toimenpidettä toteutetaan osittain ja kuuden toimenpiteen toteuttaminen viivästyy; muistuttaa tässä yhteydessä perusoikeusvalvojien tärkeästä roolista, joka liittyy myös niiden pääsyyn operaatioalueille ja tiiviiseen yhteistyöhön viraston operatiivisen henkilöstön kanssa sekä niiden toimiin perusoikeuksia koskevan toimintasuunnitelman toimenpiteiden (mm. nrot 23, 63 ja 83) täytäntöönpanemiseksi; esittää kiitoksensa sen johdosta, että viraston operatiivisiin toimiin osallistuvien perusoikeusvalvojien rooleja ja vastuita koskeva pysyväisohje saatettiin päätökseen ja hyväksyttiin; suhtautuu myönteisesti perusoikeusasioiden yhteyspisteiden verkoston perustamiseen vuoden 2022 alussa kaikkiin viraston osastoihin perusoikeusasiantuntemuksen kehittämiseksi kaikilla toiminta-aloilla;

Tehokkuus ja hyödyt

24. kiittää viraston tiivistä yhteistyötä ja/tai resurssien jakamista eri virastojen ja muiden sidosryhmien, kuten komission, jäsenvaltioiden tai kolmansien maiden, kanssa; tuo esiin yhteistyön ja parhaiden käytäntöjen käyttöön ottamisen horisontaaliset hyödyt ja sen, että yhteiset aloitteet yhdistävät erilaisia näkökulmia, vähentävät päällekkäistä työtä, tehostavat oppimista ja vahvistavat osallistujien välisiä suhteita; panee tässä yhteydessä merkille viraston toimet, jotka liittyvät muun muassa – sellaisten työjärjestelyjen, joilla jäsennetään kahdenvälistä yhteistyötä useiden oikeus- ja sisäasioiden alan virastojen kanssa, uudistamisesta käytäviin neuvotteluihin, – joidenkin sen henkilöstön jäsenten siirtämiseen eu-LISAan vuosiksi 2022–2024 EES-järjestelmään ja ETIAS-järjestelmään liittyvien hankkeiden osalta ja Europoliin 1. tammikuuta 2024 alkaen unionin järjestelmien yhteentoimivuuden alalla toteutettavien hankkeiden osalta – ja viraston säännölliseen osallistumiseen muiden virastojen vuotuisiin työohjelmiin toimien yhdenmukaistamiseksi;

25. panee erityisesti merkille yhteistyön, jota virasto tekee Euroopan kalastuksenvalvontaviraston (EFCA) ja Euroopan meriturvallisuusviraston (EMSA) kanssa tehdyn kolmikantatyöjärjestelyn välityksellä resurssien koordinoimiseksi ja jakamiseksi eri aloilla, kuten esimerkiksi tietojenvaihdon, valvonta- ja viestintäpalvelujen tai valmiuksien jakamisen aloilla; kiittää sellaisten monialaisten

merioperaatioiden käynnistämistä, joilla varmistetaan eri rannikkovartiostotoimintojen toteuttaminen yhtenäisenä operaationa, joka koskettaa näiden kolmen viraston toimeksiantoja ja tehostaa monialaista ja rajat ylittävää yhteistyötä; suhtautuu myönteisesti siihen, että monialaisten merioperaatioiden käsitettä kehitettiin edelleen monialaisen Mustanmeren merioperaation täytäntöönpanolla elokuusta marraskuuhun 2022 yhteistyössä EFCA:n, EMSAn ja kuuden romanialaisen ja bulgarialaisen viranomaisen kanssa; suhtautuu lisäksi myönteisesti siihen, että nämä kolme virastoa sopivat monialaisten merioperaatioiden käsitteen täytäntöönpanon laajentamisesta Adrianmerelle ja Itämerelle vuonna 2023;

26. kannattaa viraston suunnitelmia uuden rakennuksen suunnittelusta ja rakentamisesta sen tulevaa päätoimipistettä varten (pysyvät toimitilat), ja katsoo, että tällaisen rakennuksen, jonka odotetaan täyttävän mahdollisimman korkeat kestävyysvaatimukset, on oltava ympäristöystävällinen koko käyttöikänsä ajan; toteaa, että heinäkuussa 2022 käynnistetty tarjouskilpailumenettely perustuu ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskeviin suuntaviivoihin; toteaa lisäksi, että virasto on tässä yhteydessä kehittänyt käsitteen, joka perustuu ajatukseen toimintoperusteisesta työskentelystä, jolla tuetaan ajasta ja paikasta riippumattoman työn periaatteita ja työtilojen monimuotoisuutta ja korostetaan organisaatioiden välistä yhteistyötä ja tietämyksen vaihtoa ja jota testataan ensin viraston nykyisissä tiloissa; kehottaa virastoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle tämän testauksen tuloksista ja niiden jatkotoimista;

27. panee merkille, että virasto on tiellä kohti ympäristön kestävyyden sisällyttämistä kaikkiin sen prosesseihin, toimintapolitiikkoihin ja operaatioihin ja viime kädessä hiilineutraaliuden saavuttamista vuoteen 2050 mennessä käynnistänyt vuonna 2021 ja julkaissut vuonna 2022 tutkimuksen aiheesta ”Vihreän kehityksen ohjelma ja eurooppalainen raja- ja merivartiosto ” (”The Green Deal and the European Border and Coast Guard (EBCG)”), joka perustuu pääasiassa useiden kansainvälisten organisaatioiden (esim. Euroopan keskuspankin, Ranskan sisäministeriön ja Yhdysvaltojen sisäisen turvallisuuden ministeriön) parhaita käytäntöjä koskeviin tapaustutkimuksiin; panee tyytyväisenä merkille, että kertomuksessa yksilöidään kymmenen eri aluetta (myös kestävyyden osalta operatiivisissa toimissa, joissa eurooppalaisen raja- ja merivartioston yhteisöllä on suurin vaikutus ympäristöön), joilla on laadittu etenemissuunnitelmia lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä; toteaa tämän tutkimuksen perusteella, että muutoksenhallintakehys, raportointi- ja riskinhallintajärjestelmät sekä EMAS-järjestelmän täytäntöönpano ja sertifiointi ovat olennaisen tärkeitä viraston yhdessä eurooppalaisen raja- ja merivartioston yhteisön kanssa tavoitteleman onnistuneen muutoksen kannalta;

28. panee merkille, että virasto sisällyttää ympäristökriteerejä hankintamenettelyihinsä, jotka liittyvät esimerkiksi lentoihin, ateriapalveluihin ja viraston pysyviin toimitiloihin; toteaa kuitenkin, että viraston hankintojen (esimerkiksi luotiliivien ostot) erityispiirteet eivät aina salli tällaisten kriteerien sisällyttämistä; ottaa lisäksi huomioon viraston ulkoisen konsultointihankkeen, joka koskee perustason määrittämistä henkilöstön ja operaatioiden yhteydessä käytettävien teknisten varusteiden energia- ja ympäristöjalanjäljen mittaamista varten, sekä pysyvien joukkojen jäsenistä koostuvalle ryhmälle suunnatun taloudellista ajotapaa koskevan pilottikoulutuksen ja taloudellista ajotapaa koskevan tietoisuuden lisäämiseen liittyvän koulutuksen antamisen uusille

tulokkaille (pysyvien joukkojen jäsenille) suunnattuun verkossa annettavaan peruskoulutukseen;

Henkilöstöpolitiikka

29. panee tyytyväisenä merkille viraston jatkuvat ponnistelut ja kriittiset parannukset palvelukseenoton alalla viivästyksistä huolimatta; panee merkille, että 31. joulukuuta 2022 henkilöstötaulukon viroista/toimista oli täytettynä 88,46 prosenttia (82 prosenttia vuonna 2021) ja että unionin talousarviossa hyväksytyistä 1 300 väliaikaisesta toimesta 1 150 oli täytettynä; toteaa, että lisäksi virastossa työskenteli 723 sopimussuhteista toimihenkilöä (joista 11 henkilöstön jäsenen rahoitus oli ulkoisesta talousarviosta) ja 190 lähetettyä kansallista asiantuntijaa (joista 964 sopimussuhteista toimihenkilöä ja 220 lähetettyä kansallista asiantuntijaa hyväksyttynä virastossa työskentelyyn vuonna 2022); suhtautuu myönteisesti viraston käyttöasteen lisäämiseen (noin 6,5 prosenttia vuoteen 2021 verrattuna) toisena peräkkäisenä vuotena vuonna 2022 palvelukseenotettujen 509 uuden työntekijän myötä, ja toteaa, että tämä johti viraston henkilöstön kokonaismäärän nettolisäykseen 1 554:stä vuonna 2021 2 063:een vuonna 2022 ja erityisesti pysyvän joukon luokan 1 virkamiehien määrän lisäykseen 595:stä vuonna 2021 963:een vuonna 2022; suhtautuu tässä yhteydessä myönteisesti siihen, että ETIAS-keskusyksiköstä vastaavaan osastoon palkattiin 65 uutta henkilöstön jäsentä ja 22 uutta perusoikeusvalvojaa, ja toteaa, että 31. joulukuuta 2022 virasto oli täyttänyt 44 toimea (46 toimea 1. syyskuuta 2023 alkaen), minkä seurauksena lähennyttiin viraston laajennetun toimeksiannon täysimittaista täytäntöönpanoa; panee lisäksi merkille, että lokakuusta 2022 alkaen viraston pakkotoimin tapahtuvan palauttamisen valvojien reservissä oli 60 valvojaa unionin 24 jäsenvaltiosta ja Schengenin säännöstöön osallistuvista maista ja että valvojista viisi oli viraston perusoikeusvalvojien reservistä; suhtautuu myönteisesti siihen, että viraston vuotuinen avoimien työpaikkojen aste on laskenut kaikentyyppisten sopimusten osalta sekä pilarissa A että pilarissa B;

30. on erittäin huolestunut vuonna 2022 ilmoitetusta viraston sukupuolijakaumasta, jonka mukaan ylemmässä johdossa ja keskijohdossa miehiä oli 19 (79 prosenttia) ja naisia seitsemän (21 prosenttia), hallintoneuvostossa miehiä oli 54 (87 prosenttia) ja naisia kahdeksan (13 prosenttia) ja viraston koko henkilöstössä miehiä oli 1 473 (71 prosenttia) ja naisia 590 (29 prosenttia); ottaa vuoden 2021 vastuuvapauden myöntämistä koskevan Frontexin yksilöllisen seurantakertomuksen (”Frontex’s individual follow up report for the 2021 budgetary discharge”), jäljempänä ”viraston seurantakertomus”, perusteella huomioon toimenpiteet ja aloitteet, joita virasto on toteuttanut sukupuolten tasapuolisen edustuksen parantamiseksi; toteaa, että näistä toimista huolimatta viraston ilmoittaman tavoitteen, jonka mukaan vähintään 40 prosenttia aliedustetusta sukupuolesta on oltava edustettuna kaikilla hallinnon tasoilla, saavuttaminen on vielä kaukana; kehottaa virastoa puuttumaan ongelmaan ja tiedottamaan edistymisestä vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle; toteaa kuitenkin viraston seurantakertomuksen perusteella, että sukupuolten tasapuolista edustusta seurataan ottamalla huomioon myös viisi keskeistä henkilöstöryhmää, joista joissakin, kuten johtotehtävissä, rekrytointireservi (kansalliset lainvalvontaviranomaiset) koostuu pääasiassa miehistä; toteaa kuitenkin kyseisen kertomuksen perusteella, että hallintovirkojen luokassa virasto saavutti

toukokuussa 2023 lähes ihanteellisen sukupuolten tasapuolisen edustuksen (417 miestä ja 426 naista);

31. suhtautuu myönteisesti viraston kattaviin toimenpiteisiin ja toimintaperiaatteisiin häirinnän torjumiseksi ja toteaa, että ne perustuvat häirintäyhdyshenkilöihin (17 henkilöstön jäsentä, joista kuusi on pysyvän joukon ryhmästä), joiden rooli on keskeinen viraston henkilöstön jäsenten ihmisarvon suojelemisessa ja psykologisen ja sukupuolisen häirinnän ehkäisemisessä; suhtautuu myönteisesti viraston seurantakertomuksen perusteella jo toteutettuihin ja parhaillaan toteutettaviin toimiin sekä luetteloon ehdotetuista toimenpiteistä, joilla pyritään kaikilla varmistamaan nollatoleranssi sukupuolista häirintää kohtaan kaikissa viraston toimissa; kehottaa virastoa toimimaan edelleen ennakoivasti ja panemaan kaikilta osin täytäntöön häirinnän vastaisia toimenpiteitä koskevan toimintasuunnitelmansa;

32. toteaa viraston parlamentin kirjallisiin kysymyksiin antamista vastauksista, että vuonna 2022 ilmoitettiin 31 anonyymiä häirintätapausta (27 psykologista häirintää koskevaa tapausta ja neljä sukupuolista häirintää koskevaa tapausta) ja että 22:n tapauksen käsittely oli päätetty anonyymissä vaiheessa, neljässä tapauksessa oli pantu täytäntöön sovittelumenettely häirintään väitetysti syyllistyneen kanssa ja viisi tapausta oli siirretty viralliseen menettelyyn; toteaa lisäksi, että vuonna 2022 aloitettiin psykologista (seitsemän tapausta) tai sukupuolista häirintää (neljä tapausta) koskevan 11 tapauksen käsittely ja että alustavan arviointivaiheen jälkeen viiden tapauksen käsittely päätettiin ja kuudessa tapauksessa annettiin suosituksia, jotka vaihtelivat häirinnän ehkäisemistä koskeville tiedostamiskursseille osallistumisesta sopimuksen irtisanomiseen; kehottaa virastoa arvioimaan huolellisesti kaikki vireillä olevat tapaukset ja soveltamaan nollatoleranssia työpaikkakiusaamiseen, sukupuoliseen häirintään tai muuhun häirintään ja saattamaan näihin väärinkäytöksiin syyllistyneet nopeasti vastuuseen; panee merkille viraston seurantakertomuksen perusteella viraston päätelmän uudelleen aloitetusta tutkimuksesta, joka koskee henkilöstön jäsenen valitettavaa kuolemaa vuonna 2020, ja toteaa, että päätelmän mukaan häirintää ei pystytty näyttämään toteen eikä sen vuoksi voida osoittaa suoraa tai epäsuoraa yhteyttä väitetyn uhrin itsemurhan ja työympäristön välillä;

33. kiittää viraston henkilöstölle vuonna 2022 tarjoamaa monipuolista koulutusta; panee tässä yhteydessä merkille, että virasto tarjosi 21 erikoistumiskurssia pysyvien joukkojen luokalle 1 (1 194 osallistujaa), 15 eri kurssia pysyvien joukkojen luokille 2 ja 3 (yli 1 450 osallistujaa), 34 kurssia eri virkamiesluokille (lähes 4 000 osallistujaa) ja laajennetun peruskoulutusohjelman 325:lle pysyvän joukon virkamiehelle, ja että perusoikeusnäkökohdat, mukaan lukien tietosuoja, olivat edelleen koulutusten keskeisiä osia; panee lisäksi merkille monimuotoisuutta ja osallisuutta koskevan peruskirjan hyväksymisen ja sen, että virasto on toteuttanut erilaisia toimenpiteitä vammaisten henkilöiden sopeuttamiseksi yhteiskuntaan ja henkilöstön hyvinvoinnin ja työ- ja yksityiselämän tasapainon parantamiseksi;

Hankinnat

34. panee tilintarkastustuomioistuimen kertomuksesta merkille huomautuksen, joka koskee sopimuksen arvon korottamista (79 000 eurosta 502 900 euroon neljän muutoksen myötä) yli varainhoitoasetuksessa (172 artiklan 3 kohdan a alakohdan iii alakohta)

sallitun rajan (50 prosenttia); toteaa, että korotuksesta seurasi maksuja, joista 384 000 euron maksut olivat sääntöjenvastaisia; toteaa tässä yhteydessä viraston vastauksen perusteella, että pysyvien joukkojen palvelukseenoton viivästymisen estämiseksi oli tehtävä poikkeuksia sääntöihin ja ne kirjattiin viraston poikkeus- ja sääntöjenvastaisuustapahtumien rekisteriin;

35. toteaa, että virasto käynnisti vuonna 2022 53 avointa tarjouskilpailua, joista 20:n tapauksessa allekirjoitettiin yhteensä 140,5 miljoonan euron arvoisia sopimuksia ja joista 25 on edelleen kesken olevia tarjouskilpailuja, joiden arvo on arviolta 486,51 miljoonaa euroa; panee lisäksi merkille, että virasto käsitteli 33:a arvoltaan vähäistä tai keskisuurta menettelyä (neuvottelu kolmen ja viiden ehdokkaan kanssa), joiden kokonaisarvo oli 3,4 miljoonaa euroa, ja toteaa, että näistä 33 menettelystä 20:ssä allekirjoitettiin vuonna 2022 sopimuksia, joiden kokonaisarvo oli 2,03 miljoonaa euroa, ja että kesken on vielä neljä menettelyä, joiden kokonaisarvo on 524 000 euroa; panee lisäksi merkille, että vuonna 2022 virasto käsitteli 228 arvoltaan erittäin vähäistä menettelyä (neuvottelu yhden ehdokkaan kanssa), joiden kokonaisarvo oli 1,62 miljoonaa euroa; panee lopuksi merkille, että vuonna 2022 käsiteltiin 116 nykyisten puitesopimusten mukaista menettelyä, joiden kokonaisarvo oli 188,9 miljoonaa euroa ja joista 983:ssa allekirjoitettiin erillissopimuksia tai tilauslomakkeita, joiden kokonaisarvo on 153,4 miljoonaa euroa, ja että edelleen on käynnissä 32 menettelyä, joiden kokonaisarvo on 16,6 miljoonaa euroa; toteaa, että päätökseen saatettujen hankintamenettelyjen kokonaisarvo laski noin 15 prosenttia 406,9 miljoonasta eurosta vuonna 2021 348,5 miljoonaan euroon vuonna 2022;

36. kiittää viraston vuonna 2022 toteuttamia pyrkimyksiä varmistaa strategisesti tärkeät sopimukset aloilla, jotka vaihtelevat väliaikaista henkilöstöä koskevien palvelujen tarjoamisesta paikkatietojärjestelmää, kuvatiedusteluaineistoa ja kuvaustiedustelua koskevien palvelujen tarjoamiseen; toteaa, että viraston pysyvien toimitilojen (140 miljoonaa euroa), matkustamiseen liittyvien palvelujen (666 miljoonaa euroa) ja infrastruktuuriin ja ohjelmistoihin liittyvien palvelujen (32 miljoonaa euroa) osalta kriittisissä hankintamenettelyissä edistyttiin merkittävästi;

37. panee merkille viraston raportoineen, että se on parantanut vuotuisen hankintasuunnitelman suunnittelua ja seurantaa; kehottaa sisäistä tarkastusta sisällyttämään tämän suunnitelman tuleviin tarkastuksiinsa;

Eturistiriitojen ennaltaehkäisy ja hallinta sekä avoimuus

38. panee tyytyväisenä merkille, että viraston hallintoneuvoston ja johtoryhmän jäsenten ansioluettelot ja sidonnaisuuksia koskevat ilmoitukset on julkaistu viraston verkkosivustolla; panee lisäksi merkille, että vuonna 2022 käsiteltiin viittä väärinkäytösten paljastamistapausta, joista kolme päätettiin alustavassa arviointivaiheessa ja kaksi on parhaillaan OLAFin tutkittavana; toteaa lopuksi, että vuonna 2022 ei tutkittu eturistiriitatapauksia;

39. panee merkille viraston vastauksesta parlamentin kirjallisiin kysymyksiin, että virasto laatii parhaillaan toimintapolitiikkaa, jolla valvotaan viraston nykyisen ja entisen ylemmän henkilöstön vaatimustenmukaisuutta pyöröovi-ilmiöön liittyvissä tilanteissa; kehottaa virastoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle tässä

asiassa tapahtuvasta edistyksestä; kehottaa jälleen virastoa ottamaan myös käyttöön hallintoneuvostonsa jäseniä koskevia periaatteita, menettelyjä ja erityisiä mekanismeja, joilla voidaan käsitellä näihin jäseniin liittyviä eturistiriitoja ja pyöröovi-ilmiöön liittyviä tilanteita;

40. panee merkille vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle annetun vastauksen, jossa annetaan tietoja viraston avoimuusrekisteriin vuonna 2022 kirjatuista ja dokumentoiduista kontakteista ja kokouksista; panee merkille viraston eri kokoukset (teollisuuspäivät), joissa alan yritykset saivat tilaisuuden esitellä tuotteitaan ja palvelujaan, joilla voidaan tukea rajaturvallisuustoimia ja edistää vuoropuhelua eurooppalaisen raja- ja merivartioston yhteisön ja teollisuudenalan välillä; panee merkille, että virasto vastaanotti vuoden 2022 teollisuuspäivien yhteydessä 277 ratkaisuja koskevaa hakemusta, kehotti 88:aa yritystä esittelemään teknologiaansa ja järjesti verkkotilaisuuksia, joissa jaettiin tietoa 175 ratkaisusta; suhtautuu myönteisesti siihen, että luettelo osallistuvista yrityksistä on julkaistu viraston verkkosivustolla;

41. toteaa viraston konsolidoidun vuotuisen toimintakertomuksen perusteella, että viraston avoimuudesta vastaava toimisto käsitteli huomattavasti enemmän hakemuksia (469), jotka koskivat yleisön oikeutta tutustua asiakirjoihin, ja että tämä merkitsee lähes 34 prosentin lisäystä vuositasolla; toteaa lisäksi, että viraston julkinen asiakirjarekisteri perustettiin verkkosivustolle, jolle ladattiin noin 1 900 keskeistä asiakirjaa vuonna 2022;

42. panee merkille, että yleistä luottamuksellisuutta koskevaa olettamaa sovelletaan yleisön oikeuteen tutustua asiakirjoihin, jotka koskevat käynnissä olevia OLAFin tutkimuksia[2]; toteaa kuitenkin jälleen, että OLAFin kertomukset virastosta olisi julkistettava tapauksissa, joissa erittäin tärkeä yleinen etu edellyttää tietojen julkistamista, ja että asiaankuuluville parlamentin jäsenille olisi kaikissa tapauksissa annettava mahdollisuus tutustua näihin kertomuksiin kohtuullisessa ajassa, jotta he voivat suorittaa tehokkaasti demokraattista valvontaa ja saattaa viraston vastuuseen toimistaan; katsoo, että nykyisiä sääntöjä on tarkistettava sen varmistamiseksi, että parlamentti päätöksentekijän ja toisen lainsäätäjän ominaisuudessa ja erityisesti budjettivallan käyttäjänä pidetään täysin ajan tasalla;

43. muistuttaa päätöksestä, jonka Euroopan oikeusasiamies teki omasta aloitteestaan toteuttamassaan tutkimuksessa (asia OI/4/2021/MHZ) ja joka koskee sitä, miten virasto noudattaa perusoikeusvelvoitteitaan; muistuttaa tässä yhteydessä, että virastolla on velvollisuus varmistaa avoimuus ennakoivasti, kuten asetuksen (EU) 2019/1896 114 artiklan 2 kohdassa edellytetään; kehottaa virastoa saattamaan kaikkien oikeusasiamiehen suositusten täytäntöönpanon päätökseen; panee merkille viraston seurantakertomuksen perusteella, että kolmen käytännesäännön (kaksi operaatioalueita koskevaa ja yksi koko viraston henkilöstöön sovellettava) yhdistäminen yhdeksi toimintasäännöksi, joka kattaa operaatioalueita koskevat erityissäännökset, on

[2] Tuomioistuin on todennut, että ”yleinen oikeus tutustua kyseisen asetuksen [asetus (EY) N:o 1049/2001] perusteella OLAFin asiakirja-aineistoon sisältyviin asiakirjoihin, kun OLAFin tutkimusmenettely on vielä kesken, vahingoittaisi kuitenkin lähtökohtaisesti tutkimuksen moitteetonta kulkua.” Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 26.5.2016, IMG v. komissio, T-110/15, 33 kohta, ECLI:EU:T:2016:322.

parhaillaan meneillään; pyytää virastoa pitämään vastuuvapauden myöntävän viranomaisen ajan tasalla tässä asiassa tapahtuvasta edistyksestä;

44. panee merkille viraston 27. kesäkuuta 2022 päivätyn muistion viraston johdon siirtymäkauden aikana toteuttamista toimista ja erityisesti sen pyrkimyksistä vahvistaa organisaation hyvän hallintotavan ja vastuuvelvollisuuden edellyttämiä menettelyjä lisäämällä avoimuutta, ennakoivaa viestintää ja yhteydenpitoa sisäisiin ja ulkoisiin sidosryhmiin; on tyytyväinen viraston aloitteeseen julkaista selonteko, jossa se tiedottaa yleisölle operatiivisista toimistaan kattavasti;

Sisäinen valvonta

45. suhtautuu myönteisesti viraston päätökseen antaa parannetussa muodossa neljännesvuosittain Frontexin valvontatyöryhmälle kertomus, jossa käsitellään eri valvontaelinten suositusten täytäntöönpanon tilaa; ilmoittaa vastaanottaneensa kyseisen kertomuksen vuoden 2023 kolmannelta neljännekseltä, jäljempänä ’vuoden 2023 kolmatta neljännestä koskeva kertomus’; kiittää tässä yhteydessä viraston merkittävää edistymistä 36 suosituksen täytäntöönpanossa Frontexin valvontatyöryhmän 42 suosituksesta; panee vuoden 2023 kolmatta neljännestä koskevan kertomuksen perusteella merkille niiden suositusten ja/tai vaadittujen toimien täytäntöönpanoasteet, joita Frontexin valvontatyöryhmä (91 prosenttia), perusoikeuksia sekä oikeudellisia menettelyjä käsittelevä työryhmä (87 prosenttia), oikeusasiamies (79 prosenttia) ja OLAF (54 prosenttia) ovat antaneet; panee merkille viraston sisäisen valvonnan yksikön roolin näiden suositusten huomioon ottamiseksi yhteys- ja koordinointitehtävien kautta annettavassa tuessa; panee lisäksi vuoden 2023 kolmatta neljännestä koskevan kertomuksen perusteella merkille, että 10:n sisäisen tarkastuksen suosituksen (jotka kattavat yhteensä 32 toimenpidettä) käsittely on edelleen kesken ja että 21 toimenpidettä on merkitty erittäin tärkeiksi, joskaan yhtäkään niistä ei pidetä kriittisenä; kiittää lisäksi viraston edistymistä tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksiin 22/2020 (suositus 2) ja 8/2021 (suositukset 1, 2 ja 4) perustuvien jäljellä olevien avointen suositusten käsittelyssä; kehottaa virastoa vastaamaan kaikilta osin kaikkiin vireillä oleviin suosituksiin ja niihin liittyviin toimiin, myös tilintarkastustuomioistuimen aiempien vuosien (2015, 2016, 2018, 2019, 2020 ja 2021) vuotuisiin tarkastuskertomuksiin perustuviin asiaankuuluviin huomautuksiin; kehottaa virastoa edelleen tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle säännöllisesti näissä asioissa saavutetusta edistyksestä;

46. panee huolestuneena merkille tilintarkastustuomioistuimen kertomuksesta joukon havaintoja, joiden mukaan viraston hallintojärjestelmien ja sisäisen valvonnan järjestelmissä on puutteita, jotka liittyvät hankintojen ja sopimusten hallinnointiin, palvelukseenottomenettelyihin ja toimivallan siirtämiseen valtuutetuille tulojen ja menojen hyväksyjille; on erittäin huolestunut siitä, että tilintarkastustuomioistuin esitti toisena vuonna peräkkäin huomautuksia matkoihin liittyvien palvelujen hankinnan alalla, koska kyseessä olevat määrät ovat hyvin merkittäviä; korostaa, että on erittäin tärkeää, että virasto noudattaa moitteettoman varainhoidon periaatetta unionin varojen täytäntöönpanossa, kuten varainhoitoasetuksessa säädetään, ja että viraston talousarvio on unionin erillisvirastojen talousarvioista suurin ja on yli kaksinkertaistunut vuodesta 2019;

47. panee huolestuneena merkille viraston konsolidoidun vuotuisen toimintakertomuksen liitteen 12 perusteella entisen väliaikaisen pääjohtajan (pysyvän joukkojen hallinnoinnista vastaavan nykyisen varapääjohtajan) huomautukset, joiden mukaan pysyvän joukon virkamiesten majoitus- ja matkapalveluja koskevan sopimuksen kohdalla havaittiin vuonna 2021 väitetysti tapahtuneen ylihinnoittelua, ilman tositteita suoritettuja maksuja ja sopimusperusteisten palvelujen tarjoamatta jäämistä;

48. toteaa tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen perusteella, että matkapalveluista suoritettujen maksujen (30 miljoonan euron puitesopimus) ja erityisesti majoituksen osalta on olemassa huomattava ylihinnoittelun riski, koska matkatoimiston esittämien laskujen toteennäyttämiseksi ei esitetty todellisia hotellilaskuja vaan matkatoimiston tytäryhtiön laskuja; kehottaa virastoa parantamaan sisäistä valvontaansa siten, että varsinainen palveluntarjoaja laatii asiaankuuluvat laskut;

49. ottaa lisäksi huomioon riskin siitä, että matkatoimiston kustannuksiin liittyvät maksut eivät välttämättä ole oikeellisia, koska viraston matkakulujen hallintajärjestelmässä olevat tiedot eivät sovi yhteen matkatoimiston maksamien todellisten kustannusten kanssa, jotka raportoidaan ja käsitellään erillään virkamatkalla olevan henkilöstön maksamista kustannuksista; ymmärtää viraston vastauksen perusteella syyn, jonka vuoksi operaatioita koskevan järjestelmän ja ABAC-kirjanpitojärjestelmän välillä on eroja ja että viraston mielestä maksujen suorittamiseen väärällä summalla ei liity riskiä;

50. panee merkille tilintarkastustuomioistuimen kertomuksesta toisena vuonna peräkkäin havainnon, joka koskee viraston sisäisen valvonnan heikkoutta palvelukseenottomenettelyjen alalla; toteaa tässä yhteydessä, että vuonna 2022 väliaikaisten toimihenkilöiden palvelukseenottomenettelyssä käytettiin valintakomitean jäsenten antamia yksilöllisiä pisteytyksiä sen sijaan, että olisi sovellettu viraston sisäisissä säännöissä määrättyä yhteisymmärrysmenetelmää; pitää valitettavana tällaisen heikkouden toistumista, vaikka virasto hyväksyi tammikuussa 2022 uudet täytäntöönpanosäännöt ja valintakomitean jäsenille annettavat selkeämmät ohjeet, joilla pyritään varmistamaan johdonmukaisempi arviointi ja yhdenmukaistetut menettelyt; suhtautuu myönteisesti viraston sitoutumiseen siihen, että laajennetaan sääntöjä, joiden mukaisesti tarkastellaan ainoastaan yhtä valvontakomitean jäsenten välillä sovittua loppuarviointikertomusta ottamatta huomioon heidän antamiaan yksilöllisiä pisteytyksiä, siten, että säännöt kattavat väliaikaisten toimihenkilöiden palvelukseenottamisen; kehottaa virastoa tehostamaan uusien sääntöjen soveltamista ja sisäistä valvontaansa palvelukseenottomenettelyjen alalla;

51. panee merkille vuonna 2022 tehdyn viraston sisäisen valvontajärjestelmän arvioinnin; panee merkille arvioinnin päätelmän, jonka mukaan sisäinen valvontajärjestelmä on käytössä ja toimii tehokkaasti ja joillakin aloilla on tehtävä parannuksia seuraaviin osiin: ”valvontaympäristö” (erityisesti periaate 1 ”osoittaa sitoutuvansa rehellisyyteen ja eettisiin arvoihin”), ”valvontatoimet” (erityisesti 10.5 kohta ”havaitut erityistä luotettavuutta edellyttävät tehtävät”) ja ”informaatio ja viestintä” (erityisesti 15.1 kohta ”ulkoinen viestintä”); huomauttaa, että sisäisen valvontajärjestelmän kaikkien viiden osan periaatteille annetut pisteet nousivat yleisesti vuonna 2022 vuoteen 2021 verrattuna;

52. panee tyytyväisenä merkille viraston sisäisen valvonnan vahvistamisen vuonna 2022 sisäisen tarkastuksen yksikön perustamisen ja sisäisen tarkastuksen luvun hyväksymisen myötä; suhtautuu myönteisesti siihen, että sisäisen tarkastuksen yksikön päällikkö aloitti tehtävänsä hoitamisen vuonna 2023 ja että hallintoneuvosto on jo hyväksynyt sisäisen tarkastuksen yksikön ensimmäisen vuotuisen tarkastussuunnitelman;

53. muistuttaa tilintarkastustuomioistuimen vuotta 2018 koskevan kertomuksen suosituksesta, jonka mukaan viraston olisi hyväksyttävä ja pantava täytäntöön erityistä luotettavuutta edellyttäviä tehtäviä koskeva toimintapolitiikka; panee merkille viraston kertomuksen tällaisesta toimintapolitiikasta tehdyn päätöksen valmisteluista ja että toimintapolitiikka hyväksyttiin sillä välin (vuoden 2023 lopussa);

Muita huomautuksia

54. toteaa, että Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunnot hallintoneuvoston päätöksistä 68/2021 ja 69/2021 olivat kielteisiä; toteaa, että virasto laati täytäntöönpanosuunnitelman, jossa käsitellään kaikkia tähän liittyviä Euroopan tietosuojavaltuutetun suosituksia; toteaa lisäksi, että nämä hallintoneuvoston päätökset on laadittu uudelleen ja niitä on mukautettu uudelleen viraston tietosuojavastaavan Euroopan tietosuojavaltuutetun henkilöstön kanssa järjestämien säännöllisten kokousten ja epävirallisten keskustelujen jälkeen sekä ottaen huomioon 24. toukokuuta 2023 julkaistu Euroopan tietosuojavaltuutetun tarkastuskertomus, jäljempänä ’tarkastuskertomus’; toteaa, että tarkastuskertomuksessa varmennettiin, että viraston yhteisten operaatioiden yhteydessä suorittama henkilötietojen käsittely on asetuksen (EU) 2018/1725 ja eurooppalaisen raja- ja merivartiostosta annetun asetuksen asiaankuuluvien säännösten mukaista; toteaa tässä yhteydessä lisäksi, että tarkastuskertomuksessa esitettiin 36 virallista havaintoa ja annettiin 32 suositusta muun muassa henkilöiden seulonnasta ja jälkiarviointihaastatteluista, yhteisistä rekisterinpitojärjestelyistä, riskianalyysien tuottamiseen käytettyjen tietojen vähäisestä luotettavuudesta sekä sisäänrakennetun ja oletusarvoisen tietosuojan täytäntöönpanosta; toteaa tarkastuskertomuksen perusteella huolestuneena, että Euroopan tietosuojavaltuutetun havainnot osoittavat myös, että virasto on rikkonut useita siihen sovellettavan oikeusperustan artikloja (asetus (EU) 2018/1725, Euroopan raja- ja merivartiostosta annettu asetus ja hallintoneuvoston päätös 58/2015), koska se ei ole arvioinut ehdotonta tarvetta jakaa Europolin kanssa datapaketteja toimeksiantonsa täyttämiseksi, ja näin ollen Euroopan tietosuojavaltuutettu on aloittanut tutkimuksen, joka voi johtaa täytäntöönpanotoimien toteuttamiseen; kehottaa virastoa käsittelemään kaikki suositukset Euroopan tietosuojavaltuutetun tarkastuskertomuksessaan antamissa täytäntöönpanoa koskevissa määräajoissa ja tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle asian edistymisestä;

°

° °

55. viittaa vastuuvapauden myöntämistä koskevaan päätökseen liittyvien muiden, luonteeltaan yleisten huomautusten osalta erillisvirastojen toiminnan tuloksellisuudesta, varainhoidosta ja sen valvonnasta ...[3] antamaansa päätöslauselmaan.

[3] Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2024)0000.